AZ ISKOLAI TANÁRKÉPZŐK ELSŐ TALÁLKOZÓJA

2025. október 20.

ELTE
EÖTVÖS LORÁND
TUDOMÁNYEGYETEM

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI
ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

AZ NKFI ALAPBÓL
MEGVALÓSULÓ
PROJEKT

Köszöntők

Kiss Orhidea, az ELTE PPK oktatási dékánhelyettese

Csapodi Csaba, az ELTE Tanárképző Központ főigazgatója

Rapos Nóra, az ELTE PPK, tanárképzés kari felelőse

15.00 – 15.15

Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal

AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

Előadás

A tanárszakos hallgatók kompetenciáinak fejlődése és tanári identitásuk alakulása a pályaszocializációs gyakorlatok hatására

Lénárd Sándor

15.15 – 15.35

Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal

AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

Kerekasztal beszélgetés – Tanárképzőnek lenni

- Milyen okok, motiváció miatt vettek részt (intézményként, egyénként) a Pályaszocializációs gyakorlatok rendszerének megújításához kapcsolódó *pilot fejlesztésben*? Mit vártak leginkább ettől az együttműködéstől? *Milyen élményeket, tapasztalatokat szereztek*?
- Milyen (intézményi) *jógyakorlatok* jöttek létre a közös tanulás, kipróbálás során? Hogyan lehetne ezeket *fenntarthatóvá* tenni?
- Hogyan lehetne erősíteni a tanárok és képzők közötti együttműködést és tapasztalatcserét a tanárképzők *szakmai közösségének kialakulása érdekében*? Milyen strukturált mentorálási vagy egyéb *támogatási formák lennének szükségesek* a képzői szerep hatékony elsajátításához?

Vezeti: Tókos Katalin

Beszélgetőtársak: Simsik Zsuzsanna, Budaörsi 1. számú Általános Iskola,

Elekházy Krisztina, Farkasréti Általános Iskola,

Répási Ágota, Gyermekek Háza Általános Iskola és Gimnázium,

Vajda József, Kőbányai Bem József Általános Iskola

Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal

AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

Szünet után a szekciókban

A helyzet

- **Tanárképzési kontextus** - alternatív tanulási útvonalak – a képzői kör kiszélesedése, az iskolai tanárok új csoportja mint képzők
- **Kik is az iskolai tanárképzők? -** terminológiai bizonytalanság (Livingston, 2014), láthatatlan szereplők
- Hazai változások: PSZGY bevezetése

Célunk

- LÁTHATÓVÁ VÁLNI: Rendszeres találkozások szervezése
- KÖZÖSSÉGGÉ VÁLNI: Egy konkrét **képzésfejlesztés** (PSZGY) kapcsán, az **érintett szereplőkkel való együttműködésben**, a **képzővé válás, a tanárképző közösséggé válás** támogatása az ELTÉ-n belül
- SAJÁT FELADATAINK ÉRTELMEZÉSE: **Mi a feladata egy iskolai tanárképzőnek?**

4 szekció munkája – Q-módszer

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL
AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

Magócs Éva – Péter Petra 304. terem	Rapos Nóra – Szilvási Csenge 415. terem	Nagy Krisztina – Tóth-Pjeczka Katalin 311. terem	Tókos Katalin – Balla Réka 308. terem
Hajer Angéla	Tóth Csilla Ida	Szabados Péter	Simon Judit
Balogh Attila Gábor	Costanza Éva	Kótai Gizella	Szilágyi Krisztina
Kóbor Zoltán	Siklódi Enikő	Kollár László	Császár Babett
Balázsné Fige Ilona	Molnár Krisztina	Duschák Zsuzsanna	Somlyai Gabriella
Hornyák Csaba	Penksza Károlyné	Guth Gabriella	Nemes Mária
Oláhné Nádasdi Zsuzsa	Csontos Lídia	Szalacsi Renáta	Madar Emőke
Gaál Marianna	Békési László	Huszár Zsuzsanna	Haraszti Ágnes
Farsang Dorottya	Madai Gabriella Mária	Szabó Attila	Dr Dörnyeiné Gazsó Éva
Kövesdi József	Bergholdné Kézdi Katalin	Kuti-palát Andrea	Molnár Ágnes
Bordás Pálné	Dr. Kulcsár Gáborné	Gálosné Kiss Katalin	Győriné Kerekes Zsanett
Lőrincz Éva	Jakab Szilvia	Némethné Herczeg Eszter	Hargitay Annamária
Simsik Zsuzsanna	Oláhné Nádasdi Zsuzsanna	Nagy Mélykuti Luca	Zerkovitz Zsuzsanna

SZÜNET

16.10-16.25

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

SZEKCIÓ

16.25-17.25

Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal

AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

Szekció - bevezetés

A helyzet

- **Tanárképzési kontextus** - alternatív tanulási útvonalak – a képzői kör kiszélesedése, az iskolai tanárok új csoportja mint képzők
- **Kik is az iskolai tanárképzők? -** terminológiai bizonytalanság (Livingston, 2014), láthatatlan szereplők
- Hazai változások: PSZGY bevezetése

Célunk

- LÁTHATÓVÁ VÁLNI: Rendszeres találkozások szervezése
- KÖZÖSSÉGGÉ VÁLNI: Egy konkrét **képzésfejlesztés** (PSZGY) kapcsán, az **érintett szereplőkkel való együttműködésben**, a **képzővé válás, a tanárképző közösséggé válás** támogatása az ELTÉ-n belül
- SAJÁT FELADATAINK ÉRTELMEZÉSE: **Mi a feladata egy iskolai tanárképzőnek?**

4 szekció munkája – Q-módszer

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL
AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

Szekció - bevezetés

- Az iskolai tanárképzők szerepe körvonalazatlan
- Kutatócsoportunk a pilot, a szakirodalmi áttekintés és az ELTE-keretek alapján **mondatlistát** (Q-készlet) készített a lehetséges iskolai képzői feladatokról.

- **Cél** olyan helyzetek, eszköz teremtése, amiben feltárhatóak és ***megbeszélés tárgyává tehetőek*** a képzői szerepről való szubjektív vélemények, azok struktúrája.

Később:

- Lehetőség a közös nézőpontok mintázatainak, a tanárképzők különböző csoportjai közötti eltérések azonosítására
- Támogatási utak kialakítása

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL
AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

Q- módszer

- **Fejlesztési** és kutatási eszköz egyben - fejlesztési funkcióban (továbblépés miatt összegeznénk)
- **Q-készlet**: az adott témával kapcsolatos összes „véleményt” reprezentálja, esetünkben az iskolai tanárképzők által a szakmai identitásukhoz tartozó lehetséges feladatok (BORÍTÉKBAN állítások)
- A listában lehetnek a kitöltő számára releváns és nem releváns feladatok a saját értelmezése szerint.
- A Q-módszer sajátossága a döntési kényszer. Nem Likert-skála szerinti értékelést, hanem -3 és +3 közti rangsorolást kíván.

Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal
AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

Q- módszer

Az állítások az iskolai tanárképző lehetséges feladataira vonatkoznak.

A munka menete:

- Minden mondat úgy kezdődik: „Az iskolai tanárképző…

1) *Válogasd szét* a kártyákat, és döntsd el, hogy szerinted melyik állítás mennyire fontos! Érdemes *3 kupacot elkülöníteni* (fontos – részben fontos – nem fontos)

2) Döntéseidnek megfelelően helyezd el a kártyákat a nagy sablonban! A munka során az elrendezést bárhányszor megváltoztathatod, de végül *minden oszlopba csak annyi kártyát helyezhetsz el, amennyit a rendezősablon megenged* (lásd az oszlopok alatti számot, illetve a szürke mezőket)!

3) Amikor megszületett a végső elrendezés, *írd be az állítások számát a kitöltő sablonba (+ néhány háttér kérdés)*!”

-3	-2	-1	0	+1	+2	+3
3						3
	4				4	
		5		5		
			6			

Megbeszélés – pedagógus szekció

- Milyen dilemmák adódtak a rendezés közben? Mely döntések okoztak nehézséget? Mely feladatokat láttátok irrelevánsnak, távolinak és vagy épp nagyon fontosnak?

- Mely állítások jellemzik a legjobban ma a tanárképző munkátokat? Mi ennek az oka?

- Milyen együttműködésre, támogatásra lenne szükségetek intézményen belül? Az egyetemtől, és az egyetemi képzőktől?

Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal
AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

Megbeszélés – vezetői szekció

- Milyen dilemmák adódtak a rendezés közben? Mely döntések okoztak nehézséget? Mely feladatokat láttátok irrelevánsnak, távolinak és vagy épp nagyon fontosnak?

- Mely állítások jellemzik a legjobban ma a tanárképző munkátokat (a kollégáitok tanárképző munkáját)? Mi ennek az oka?

- Milyen támogatást tudtok adni ehhez vezetőként? Mire lenne szükség még? Milyen támogatást vártok az egyetemtől, az egyetemi képzőktől?

Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal
AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

Előadás

Pedagógusból tanárképzővé válni

Rapos Nóra

17.25 – 17.45

Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal

AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

Bevezetés

A helyzet

- **Tanárképzési kontextus** - alternatív tanulási útvonalak – a képzői kör kiszélesedése, az iskolai tanárok új csoportja mint képzők
- **Kik is az iskolai tanárképzők? -** terminológiai bizonytalanság (Livingston, 2014), láthatatlan szereplők
- Hazai változások: PSZGY bevezetése

Célunk

- LÁTHATÓVÁ VÁLNI: Rendszeres találkozások szervezése
- KÖZÖSSÉGGÉ VÁLNI: Egy konkrét **képzésfejlesztés** (PSZGY) kapcsán, az **érintett szereplőkkel való együttműködésben**, a **képzővé válás, a tanárképző közösséggé válás** támogatása az ELTÉ-n belül
- SAJÁT FELADATAINK ÉRTELMEZÉSE: **Mi a feladata egy iskolai tanárképzőnek?**

4 szekció munkája – Q-módszer

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL
AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

Megfontolásra érdemes kérdések

Képzőnek lenni ≠ professzió, szakma

- az, hogy kit tekintünk képzőnek egyre összetettebb, mivel maga a kifejezés is "elmosódott, többdimenziós és gyakran **kontextusfüggő**"(Murray et al., 2020, 3.).
- **véletlen karrier,** a tanárképzés felsőoktatásba kerülésével a képzők elsődlegesen egyetemi szakemberként, **egyetemi oktatóként** azonosították magukat (és őket is), s gyakran nem is értelmezték tanárképzői szerepüket - **korlátozza a szerephez tartozó feladatértelmezést**
- külön csoportként azonosítják a szakirodalomban az iskolaalapú képzésekben képzőként dolgozó (**school based teacher education, SBTE**, vagy non-university-based teacher educators' (NUBTEs) tanárokat - többen utalnak azokra a kihívásokra, amely **kettős (egyetem/iskola) kötődés**ükből és kettős szerepükből (az adott osztályban diákokat tanító/az adott osztályban felnőtteket tanító) fakad

Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal
AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

Megfontolásra érdemes kérdések

Tanulás és identitásváltozás összekapcsolódása

- **képzőnek lenni –** mit jelent?
- képzőnek lenni, képzővé válni – **identitásváltozás**, szorosan összekapcsolódik a szakember **szakmai tanulásával**
- szorosan összekapcsolódik a szakember szakmai tanulásával – **hogyan**?
- a **szakmai tanulás jelentést ad a tapasztalatoknak** (tanulási tevékenységeknek), míg az identitásalakulási folyamat értelmezi a tanulási tapasztalatokat a saját tanárképben (Beijaard et al., 2018, Garner & Kaplan, 2018)

Megfontolásra érdemes kérdések

Intézményi szerepértelmezés - intézményi „identitás” vs hagyományok

- az akadémiai tudást támogató, az elméleti képzést követő szerepértelmezés
  - **elvárosoknak való megfelelés**, kisebb felelősségvállalás
  - kisebb szerep a program meghatározásban
- a képzés „alaphelyszíne” a gyakorlat (clinical work, Darling-Hammond, 2006; NCATE, 2010)
  - innovatív, kiváló intézmények – kiválasztási rendszer szempontsora
  - **veszélyek** (minták speciális intézményi körből épültek) – **elmélet – gyakorlat inkoherens, a korábbi gyakorlatot megerősítő**
- gyakorlat az intézményi fejlesztés része szervezeti szinten (Hestnes & Grankvist, 2013; Hudson, 2008) - kollaboratív
  - magát az intézményt is tanulóként értelmezi, **együttműködés** (szervezeti tanulás, egymástól tanulás, stb)
  - az intézmény, a hallgató, az, egyetem tudása érték
  - az intézmény működésébe kapcsolódik a hallgató – különböző utak elismerése

HATÁRÁTLÉPÉS

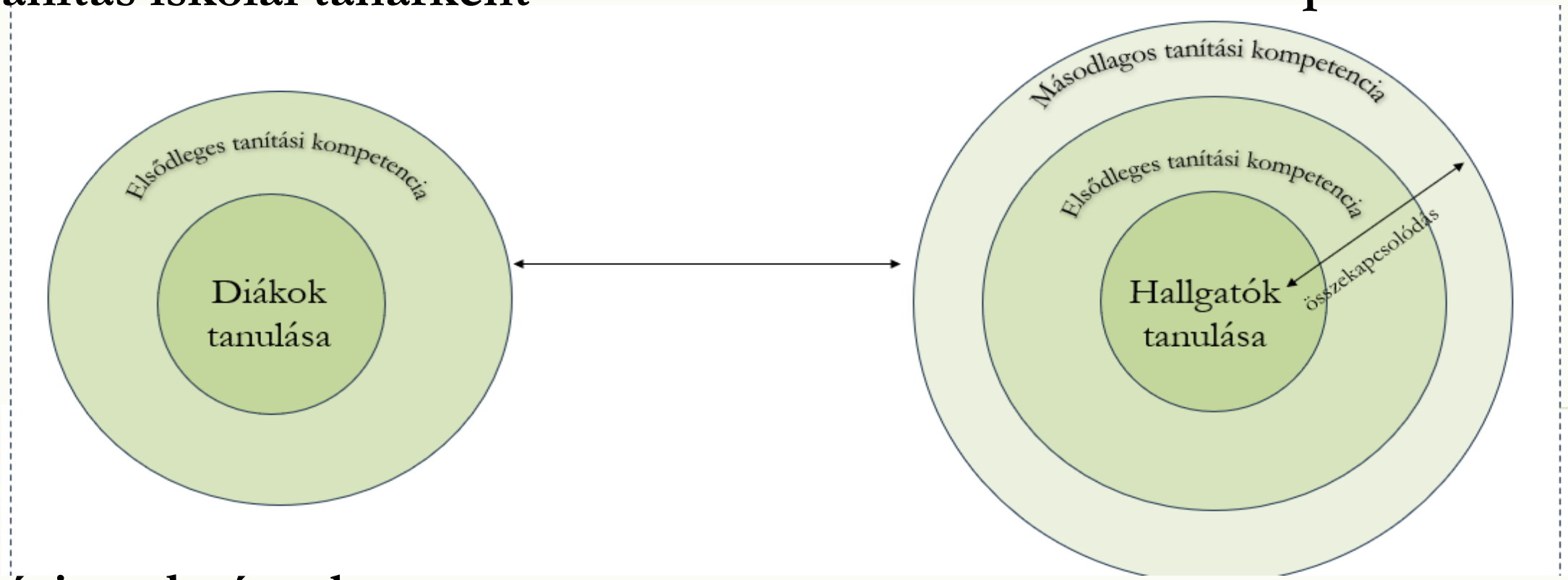
NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

Válaszok: Iskolai tanárképzőnek lenni- Kettős identitás

Tanítás iskolai tanárként

Tanítás tanárképzőként

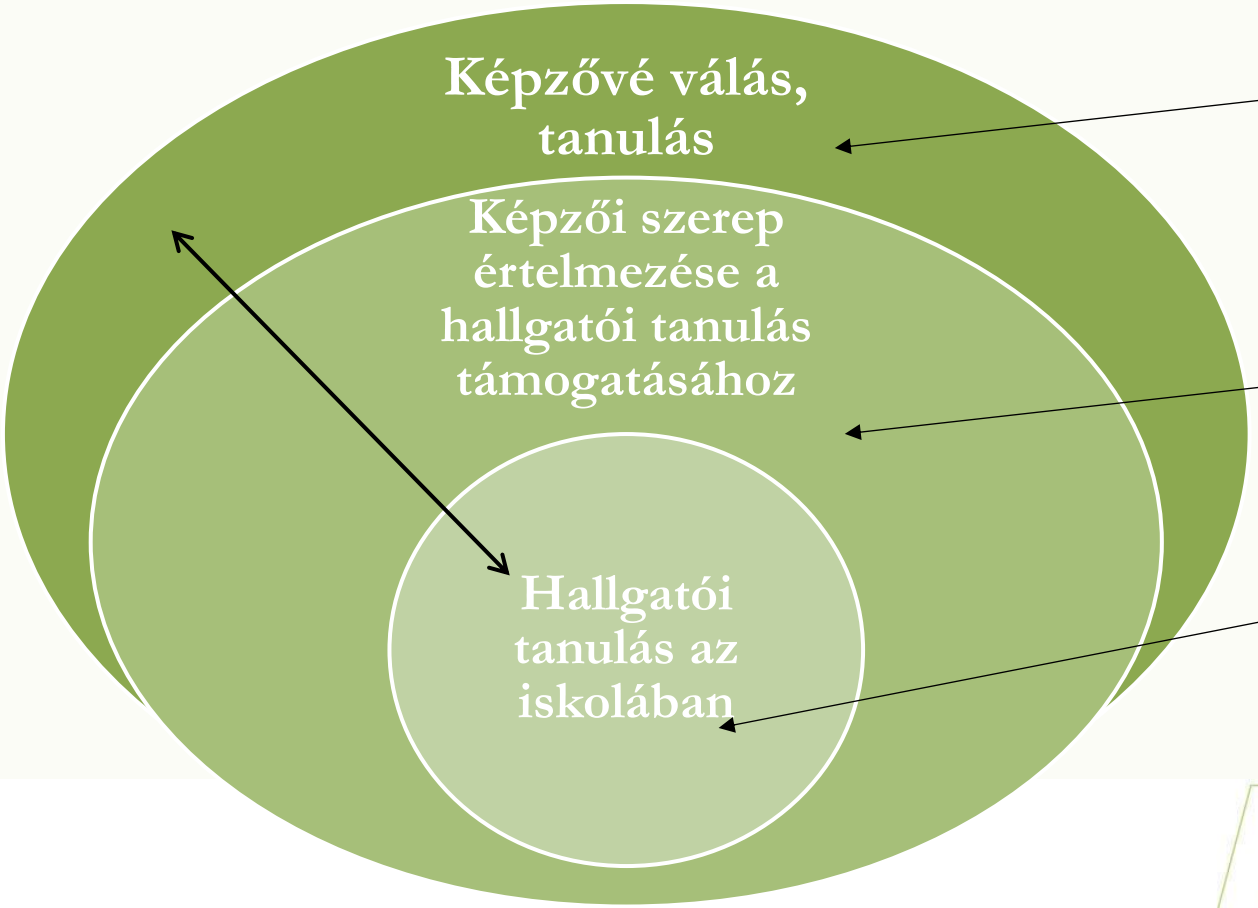

Kutatási eredmények:

- elsődleges tanulás felelőseként értelmezi magát - **gát** (felelősség felvállalása)
- az iskolai tanárképzők **kevéssé értelmezik** a hallgatók tanulását
- saját szerepüket az általuk jógyakorlatnak vélt működés **felmutatásaként** értelmezik - klasszikus tanulásértelmezés (Murray & Male, 2005)

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL
AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

Válaszok - Tanulás és identitásváltozás összekapcsolódása

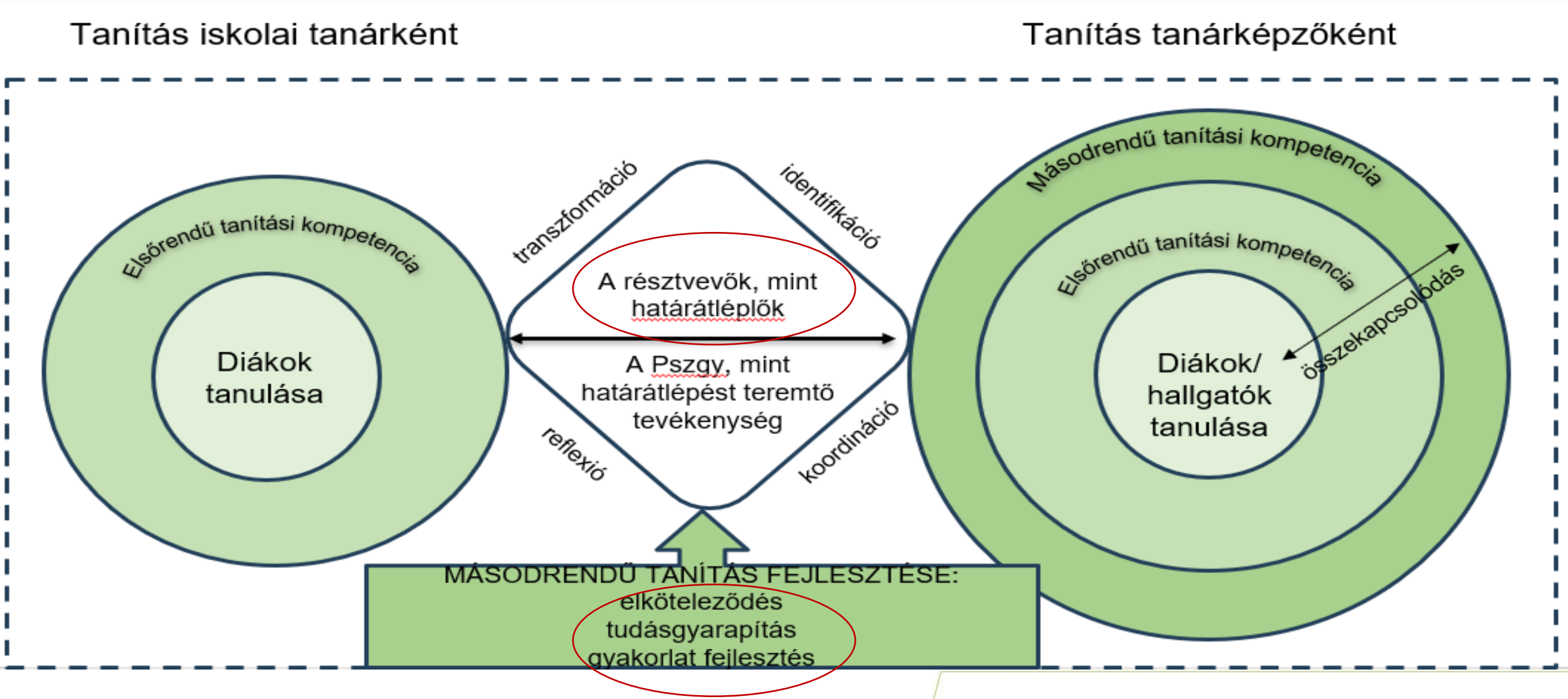

Mi szükséges a képzővé váláshoz? **elkötelezettség, tudásgazdagítás, gyakorlat fejlesztése** (Li, et al., 2024)

Milyen tevékenységeket végez az iskolai képző a hallgató tanulásának támogatásáért?
Hogyan támogatja a hallgatót?

Mi a hallgató tanulásnak célja?
Milyen tanulási tevékenységeket végez majd a gyakorlat során ?

Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal
AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

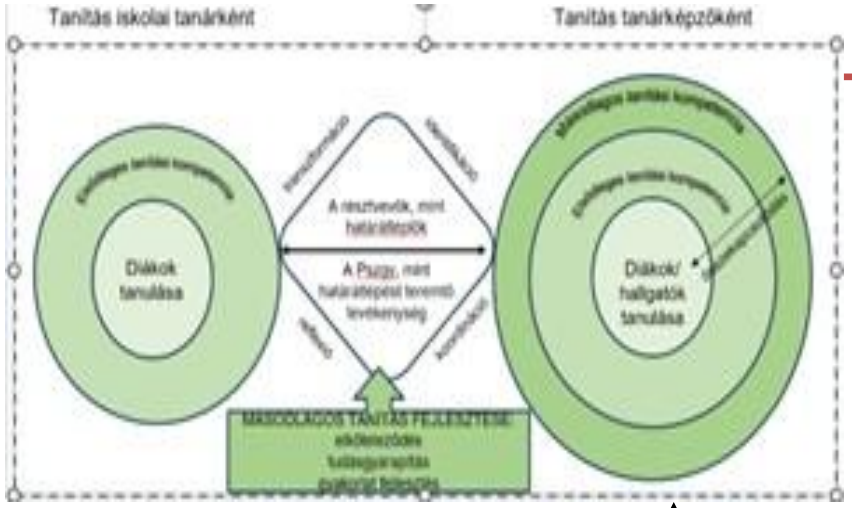

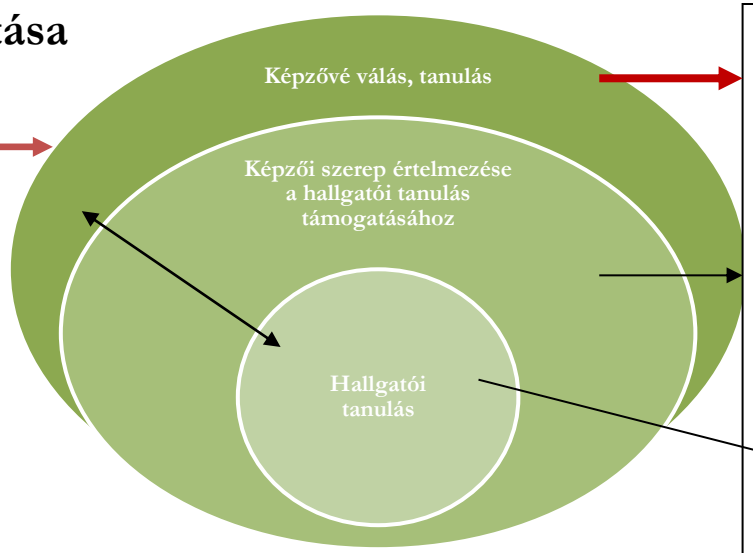
Válaszok: a tanulása és az identitásváltozás kapcsolata határátlépő helyzetekben (Li et al. 2024)

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL
AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

Válaszok: PSZGY2 mint harmadik tanulási tér – határátlépés

A hallgató tanárrá válásnak és tanulásnak támogatása

Mi szükséges a képzővé váláshoz: elkötelezettség, tudásgazdagítás, gyakorlat fejlesztése (Li, et al., 2024)

Milyen tevékenységeket végez az iskolai képző a hallgató tanulásának támogatásáért?
Hogyan támogatja a hallgatót?

Mi a hallgató tanulásnak célja?
Milyen tanulási tevékenységeket végez majd a gyakorlat során ?

elkötelezettség | tudásgazdagítás | gyakorlat fejlesztése

A képzővé válást támogató rendszermodell

Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal

AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

Összegzés

- **Jó szakember ≠ a jó képzővel,** mert az is egy professzió
- Nem (ki)képezni kell a szakembereket, hanem az **együttműködés kereteit kialakítani,** amelyben biztosítható a képzők tanulásának, s identitáskonstrukciójának a támogatása (min. 3 év)
- Ehhez a felsőoktatás és a köznevelés keretein belül is **formális és tartalmi keretek összehangolt átgondolása** szükséges

Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal
AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

A projekt honlapja

ELTE | PPK | NEVELÉSTUDOMÁNYI INTÉZET

INTÉZET MUNKATÁRSAK OKTATÁS KUTATÁS KIADVÁNYOK EZ IS NEVTUD! PODCAST

ELTE PPK NEVELÉSTUDOMÁNYI INTÉZET > KUTATÁS > INTÉZETI KUTATÁSOK, PROJEKTEK > PEDAGÓGUSBÓL TANÁRKÉPZŐVÉ VÁLNI

PEDAGÓGUSBÓL TANÁRKÉPZŐVÉ VÁLNI

A KUTATÁS BEMUTATÁSA KÖZREMŰKÖDŐK EREDMÉNYEK

PEDAGÓGUSBÓL TANÁRKÉPZŐVÉ VÁLNI. EGYMÁSTÓL TANULÁS, IDENTITÁSKONSTRUKCIÓ EGY KONKRÉT KÉPZÉSFEJLESZTÉS KAPCSÁN

A Pedagógusból tanárképzővé válni. Egymástól tanulás, identitáskonstrukció egy konkrét képzésfejlesztés kapcsán című kutatás (röviden ID kutatás) egy konkrét képzésfejlesztéshez kapcsolódik. A pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatok rendszerének kidolgozása és bevezetése kapcsán az érintett szereplőkkel való együttműködés során, a képzővé, a tanárképző közösséggé válás támogatásához

rapos.nora@ppk.elte.hu

DOKK
DIGITÁLIS OKTATÁSFEJLESZTÉSI KOMPETENCIA KÖZPONT

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

Kérdések, válaszok, reflexiók

- Továbblépés közösen
- Megküldésre kerülő anyagok
- Tervezett következő találkozó: 2026. január 27.

17.45 – 18.00

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKT

Köszönjük a figyelmet!

ELTE
EÖTVÖS LORÁND
TUDOMÁNYEGYETEM

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI
ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

AZ NKFI ALAPBÓL
MEGVALÓSULÓ
PROJEKT